

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **Elektrizace železnic Praha a.s.**, IČO 47115921
sídlem nám. Hrdinů 1693/4a, 140 00 Praha
zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Kalabusem
sídlem Pražákova 1008/69, 639 00 Brno

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6,

takto:

- I. V řízení **se pokračuje**.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6, **se ruší** a věc **se vrací** k dalšímu řízení žalovanému.
- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to k rukám jeho advokáta JUDr. Tomáše Kalabuse, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj (dále jen „Inspektorát“) rozhodnutím ze dne 28. 3. 2014, sp. zn. SD 270/13, č. j. 9080/9.30/13/14.3-RZ, rozhodl, že žalobce se jakožto zaměstnavatel při svém podnikání dopustil správních deliktů: 1. na úseku bezpečnosti práce dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce (dále jen „zákon o inspekci práce“), kterého se dopustil tím, že nedodržel povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce, když a) dne 25. 1. 2013 používal na stavbě „*Rekonstrukce železničního uzlu Břeclav, 2. stavba*“ vlakový šestinápravový šterkopískový vůz s označením 8454 4822504-3, který byl zařazen jako třetí od konce pracovní vlakové soupravy „*tzv. pojízdné betonárky*“ na 84 km a 191 m koleje č. 208a a 420 (u úsekového děliče č. 38) ve směru jízdy od osobního nádraží ČD Břeclav, tj. lokomotivou směrem na Brno, v rozporu s bodem 2.2. Princip činnosti šterkopíského vozu v části 2. Obsluha bezpečnostních pokynů výrobce „*Šterkopískový vůz, Výrobní dokumentace V – 14 – 0.0.0.*“ („*Zařízení nelze používat při venkovní teplotě nižší než -2°C!*“). V rámci kontroly bylo zjištěno, že během dne 25. 1. 2013 byla maximální teplota naměřena -3,4 °C. Žalobce tak nevytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům, čímž nesplnil svou povinnost stanovenou § 102 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen „zákoník práce“); b) dne 25. 1. 2013 na stavbě „*Rekonstrukce železničního uzlu Břeclav, 2. stavba*“, při betonáži základů č. 82 a 96, neorganizoval bezpečnost a ochranu zdraví při práci takovým způsobem, aby vytvořil bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky, když nepřijal vhodná opatření k předcházení rizikům, a to konkrétně tím, že jednal v rozporu s pokyny výrobce uvedenými v návodu k obsluze a údržbě „*Šterkopískový vůz, Výrobní dokumentace V – 14 – 0.0.0.*“ v bodě 2.3. Obsluha („*Při chodu šterkopíského vozu je zakázáno vystupovat na konstrukci zařízení*“), a tedy v rozporu s předpisem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve smyslu § 349 zákoníku práce, čímž porušil § 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce. 2. Správní delikt na úseku pracovní doby dle § 28 odst. 1 písm. k) zákona o inspekci práce. Za uvedené správní delikty uložil Inspektorát žalobci na základě § 30 odst. 2 písm. d) zákona o inspekci práce pokutu ve výši 1 010 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
2. Proti rozhodnutí Inspektorátu podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, zamítl a rozhodnutí Inspektorátu v celém rozsahu potvrdil.
3. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014-53, zamítl (všechny zde uvedené rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz).
4. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014-53, napadl žalobce kasační stížností. Na jejím základě Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 163/2016-23, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014-53, zrušil; zároveň Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
5. Žalovaný poté rozhodnutím ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6, odvolání žalobce proti rozhodnutí Inspektorátu ze dne 28. 3. 2014, sp. zn. SD 270/13, č. j. 9080/9.30/13/14.3-RZ, v rozsahu výroku I: části 1) a 2) o odpovědnosti za spáchání správních deliktů opět zamítl a napadené rozhodnutí v této části potvrdil; výrokem II. žalovaný změnil výrok I. rozhodnutí Inspektorátu ze dne 28. 3. 2014, sp. zn. SD 270/13, č. j. 9080/9.30/13/14.3-RZ,

tak, že výši sankce změnil – na základě zásady absorpce dle § 30 odst. 2 písm. d) zákona o inspekci práce sankci snížil na částku 658 000 Kč. Odvolání proti výroku týkajícímu se nákladů správního řízení žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí v tomto rozsahu potvrdil.

6. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6, žalobce opět podal žalobu, kterou soud projednával pod sp. zn. 29 Ad 4/2018. Přitom soud usnesením ze dne 17. 1. 2020, č. j. 29 Ad 4/2018-41, řízení přerušil, a to s ohledem na to, že věc souvisí s otázkou aplikace § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), přičemž Ústavní soud na základě návrhu Městského soudu v Praze vede pod sp. zn. Pl. ÚS 15/19 řízení o zrušení předmětného ustanovení. Ústavní soud o tomto návrhu rozhodl nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19 (č. 54/2020 Sb.), tak, že „[u]stanovení § 112 odst. 2 věty první zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů“ (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>). Vydáním předmětného nálezu odpadl důvod přerušování řízení u zdejšího soudu, proto soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku, tedy že se v řízení pokračuje.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

7. Žalobce v žalobě vymezil tři základní žalobní body. Uvedl, že vydáním napadeného rozhodnutí byl ve smyslu zkrácen na svých právech, neboť:
- a) žalovaný nesprávně vyložil obsah předpisu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve smyslu § 349 zákoníku práce (konkrétně dokumentu „Štěrkopískový vůz, Výrobní dokumentace V – 14 – 0.0.0.“), a přesto uložil žalobci sankci za spáchání dvou správních deliktů dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce,
 - b) ač vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně nekonkretizoval, neodůvodnil a neprokázal naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce, vztahující se k porušení zákazu používat štěrkopískový vůz ve venkovní teplotě nižší než - 2°C,
 - c) především žalovaný vydal napadené rozhodnutí o vině a trestu až poté a i přes to, co žalobci za tvrzené spáchané správní delikty již zanikla odpovědnost uplynutím zákonné roční prekluzivní lhůty.
8. K poslednímu žalobnímu bodu žalobce v podrobnostech rozvedl, že dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce, ve znění účinném do 31. 12. 2014, zaniká odpovědnost právnické osoby za správní delikt uplynutím 1 roku od zahájení řízení, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán. Jedná se hmotněprávní prekluzivní lhůty, tj. roční subjektivní lhůtu, a tříletou objektivní lhůtu, kdy uplynutím jedné z nich odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká.
9. Správní řízení bylo dle žalobce zahájeno dne 9. 5. 2013 Oznámením o zahájení správního řízení č. j. 9080/9.30/13/14.3. Subjektivní prekluzivní lhůta dle výše uvedeného ustanovení tak v celé své délce uplynula dne 9. 5. 2014, tj. ještě před zahájením řízení před správním soudem.
10. Žalobce dále uvedl, že tehdejší platná a účinná právní úprava zákona o inspekci práce ani jiné správní či jiné právní předpisy nestanovily žádné způsoby stavění či přerušování této lhůty, s výjimkou stavění této lhůty dle § 41 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) po dobu řízení před soudem. Roční subjektivní lhůta k zániku

odpovědnosti za správní delikt tedy nepřerušeně uplynula ještě před uplynutím tříleté objektivní lhůty, a to právě dne 9. 5. 2014. Po zrušení prvního rozhodnutí žalovaného Nejvyšším správním soudem a po vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, již neexistovalo ve věci pravomocné rozhodnutí o vině a trestu, a vzhledem k uplynutí roční subjektivní lhůty k zániku odpovědnosti žalobce mělo být správní řízení žalovaným zastaveno.

11. Žalobce poukázal na to, že žalovaný v nyní napadeném rozhodnutí v souvislosti s výše uvedeným citoval § 112 odst. 2 zákona odpovědnosti za přestupky, dle kterého se ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách mj. pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. ode dne 1. 7. 2017, nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Žalovaný konstatoval, že na základě § 41 s. ř. s. prekluzivní lhůty po dobu řízení před správními soudy neběží a vzhledem k dikci § 112 odst. 2 ve spojení s § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky zůstala prekluzivní lhůta zachována i v době vydání nyní napadeného rozhodnutí.
12. Žalobce uvedl, že si je vědom, že dle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákon o odpovědnosti za přestupky se na dosavadní správní delikty ode dne 1. 7. 2017 hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.
13. Dle dikce § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, jak pokračuje žalobce, se použije úprava promlčecí doby zákona o odpovědnosti za přestupky s tím, že odpovědnost za přestupek nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle dosavadní úpravy. V případě jednání, ke kterému došlo před 1. 7. 2017, se tedy musí vždy posoudit, zda později uplyne lhůta dle dosavadní právní úpravy nebo promlčecí doba podle nové právní úpravy, přičemž se pro zánik odpovědnosti použije lhůta, která uplyne později. To však neplatí, jestliže lhůta pro zánik odpovědnosti podle dosavadní právní úpravy uplyne ještě před nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky. Roční subjektivní lhůta dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce zcela uplynula dne 9. 5. 2014, tedy dávno před nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky s tím, že ani nedošlo k jejímu stavění či přerušení.
14. Podle žalobce téměř shodnou věc v souvislosti se zánikem odpovědnosti za správní delikt dle zákona o inspekci práce řešil Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích v rozsudku ze dne 18. 1. 2017, č. j. 52 Ad 5/2016-99, kdy průběh správního a soudního řízení byl takřka identický (tj. vydané rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o uložení sankce za správní delikt, zamítnutí odvolání správním orgánem druhého stupně, zamítnutí správní žaloby, zrušení všech rozhodnutí Nejvyšším správním soudem a nové rozhodnutí o uložení sankce správním orgánem druhého stupně). Žalobce na tento rozsudek v podrobnostech odkázal.
15. Žalobce závěrem uvedl, že je přesvědčen, že právním názorem žalovaného uvedeným v napadeném rozhodnutí došlo k retroaktivnímu výkladu práva v jeho neprospěch, neboť by se tak nově obnovila již jednou zaniklá odpovědnost za správní delikt. Takový názor žalovaného nelze s ohledem na judikaturu i postoj Ústavního soudu k otázce pravé

retroaktivity v žádném případě akceptovat. Ustanovení § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky o promlčecích lhůtách nelze na případ žalobce vztáhnout, neboť dřívější právní úprava je pro žalobce příznivější (dle této dřívější právní úpravy došlo k zániku jeho odpovědnosti za dané správní delikty).

16. Žalobce navrhl, aby Krajský soud v Brně rozhodnutí žalovaného zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil mu povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

17. Ve vyjádření k žalobě žalovaný setrval na závěrech, ke kterým dospěl v napadeném rozhodnutí. Proto na předmětné rozhodnutí v podrobnostech odkázal, a to i v aspektu, který se týkal otázky zachování prekluzivní lhůty.
18. V daném směru zdejší soud uvádí, že na s. 11 a 12 napadeného rozhodnutí se žalovaný vyslovil tak, že otázku toho, zda nastal případný zánik odpovědnosti za správní delikt, zkoumá z moci úřední, přičemž se domnívá, že k tomuto zániku nedošlo.
19. Žalovaný tak uvedl, že dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce, ve znění účinném do 31. 12. 2014, odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, uplynul-li 1 rok od zahájení řízení, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán. Dle § 41 s. ř. s. platí, že stanoví-li zvláštní zákon, ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží.
20. Dále žalovaný poukázal na § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, dle kterého ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
21. Žalovaný předmětnou právní úpravu aplikoval tak, že nemohl přisvědčit námitce žalobce, že subjektivní prekluzivní lhůta dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce uplynula dne 9. 5. 2014, tedy ještě před zahájením řízení před soudem. Ke dni 9. 5. 2014 totiž již bylo správní řízení vedené s žalobcem pravomocně skončeno, neboť rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, nabylo právní moci právě toho dne (tedy 25. 4. 2014). Vzhledem k tomu, že na základě § 41 s. ř. s. prekluzivní lhůty po dobu řízení před správními soudy neběží, a vzhledem k dikci § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 30 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky zůstala prekluzivní lhůta zachována i v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6.

IV. Posouzení věci soudem

22. Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, jakož i prvostupňové rozhodnutí Inspektorátu, a shledal, že **žaloba je důvodná**.
23. Předmětných správních deliktů se měl žalobce dopustit dne 25. 1. 2013. Inspektorát ve věci zahájil řízení z moci úřední dne 9. 5. 2013. Tehdy účinná právní úprava obsažená v § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce stanovovala, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní

delikt zaniká, uplynul-li 1 rok od zahájení řízení, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán“. Z hlediska nyní posuzované věci tedy bylo nutné, aby Inspektorát (resp. žalovaný) ve věci pravomocně rozhodl právě ve lhůtě jednoho roku od zahájení řízení. Tomu se tak i stalo, neboť rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, nabylo právní moci právě dne 25. 4. 2014.

24. Žaloba, o které Krajský soud v Brně jednal pod sp. zn. 36 Ad 37/2014, byla soudu doručena dne 13. 6. 2014; tím také bylo zahájeno řízení před soudem. V této souvislosti nabyla v dané konkrétní na významu úprava dle § 41 s. ř. s., dle jehož věty první *„[s]tanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů (dále jen „správní delikt“) lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží“*.
25. Obdobnými situacemi se již zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. Lze zmínit např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 8 As 44/2011-64, dle jehož právního závěru ke stavění běhu lhůty ve smyslu § 41 s. ř. s. dochází až okamžikem, kdy je zahájeno řízení u soudu, nikoliv okamžikem, kdy je žalobci doručeno následně napadené správní rozhodnutí (ke stavění lhůty tedy dochází ve smyslu § 32 s. ř. s. až po podání návrhu). Jak vyplývá z citovaného rozsudku, může nastat situace, kdy dotčená lhůta uplyne v mezidobí mezi nabytím právní moci rozhodnutí správního orgánu a mezi podáním správní žaloby. Pro takovou situaci, která je srovnatelná s nynější věcí, konstatoval Nejvyšší správní soud, že *„[p]okud stěžovatelka, jako v nyní posuzované věci, doručí rozhodnutí účastníku řízení v samém závěru lhůty, může dojít i k tomu, že je žaloba podána až po uplynutí prekluzivní lhůty. Obstojí-li v takovém případě rozhodnutí žalované v soudním přezkumu, bude vykonáno. Neobstojí-li, pak již žalovaná nedisponuje lhůtou pro vydání nového rozhodnutí ve věci.“*
26. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, v rámci soudního přezkumu u zdejšího soudu pod sp. zn. 36 Ad 37/2014 obstálo. V tomto smyslu nadále nic nebránilo jeho vykonatelnosti. V důsledku rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 163/2016-23, jímž byl zrušen jak rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014-53, tak „původní“ rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, však nastal stav, za něhož dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu již žalovaný *„nedisponuje lhůtou pro vydání nového rozhodnutí ve věci“* (viz výše). Na tom nic nemění ani to, že Nejvyšší správní soud v opakovaně připomínaném rozsudku ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 163/2016-23, danou skutečnost výslovně nezmínil a zavázal žalovaného k opětovnému posouzení věci.
27. Za „normálních“ podmínek by tedy žalovanému po zmíněném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017 nezbývalo nic jiného, než řízení zastavit. Rovněž Krajský soud v Brně by bez dalšího musel rozhodnutí žalovaného zrušit, a to s ohledem na to, že žalovaný o věci pravomocně rozhodl nyní napadeným rozhodnutím ze dne 9. 4. 2018, č. j. 1108/1.30/18-6, až poté, co mu marně uplynula subjektivní jednoroční lhůta pro rozhodnutí o deliktu, potažmo poté, co zanikla odpovědnost žalobce za předmětný delikt (srov. výše citovaný § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce ve znění účinném do 31. 12. 2014).
28. V dané věci se však objevila určitá „anomálie“. Ta spočívá v tom, a z ní vychází i žalovaný, že 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky, a to včetně jeho § 112 odst. 2 věty první, dle které *„[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání*

přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí.“ Jelikož rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 9 As 163/2016-23, nabyl právní moci až dne 3. 7. 2017 (a až na základě toho se znovu „rozběhlo“ řízení před žalovaným), naskytla se teoretická otázka, zda v důsledku těchto skutečností nebylo třeba odhlédnout od existence (a uplynutí) zmiňované jednorroční subjektivní lhůty dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce, a to s tím, že lhůty pro zánik odpovědnosti za správní delikt v dalším řízení před žalovaným neposuzovat dle nově upravených promlčecích lhůt dle zákona o odpovědnosti za přestupky. V dané věci by tato (objektivní) lhůta činila ve smyslu § 30 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky 3 roky (vzhledem k stavění lhůt dle § 41 s. ř. s. by bezesporu ještě neuplynula). Ještě „teoretičtěji“ by si bylo možné klást otázku, zda po 1. 7. 2017 neodhlédnout od subjektivní jednorroční lhůty dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce, a to s přihlédnutím k větě druhé § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, dle které *„[o]dpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“*. Pro takový závěr by tedy bylo třeba konstruovat myšlenku, že se ohlédne od jednorroční subjektivní lhůty dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce a přihlíží se toliko k objektivní tříleté lhůtě dle tohoto ustanovení.

29. Možné úvahy o takto naznačené aplikaci práva však dle názoru zdejšího soudu vyloučil Ústavní soud nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19 (č. 54/2020 Sb.). Jím Ústavní soud ustanovení § 112 odst. 2 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky zrušil (dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů) pro jeho neústavnost, a to konkrétně pro jeho rozpor s čl. 40 odst. 6 větou první Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud vyšel z toho, že i úprava institutů zániku odpovědnosti za správní delikt, resp. promlčecí doby u přestupků, spadá pod otázky „trestnosti“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dle něhož *„[t]restnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.“*; srov. také právní věta publikovaná na <http://nalus.usoud.cz>, dle které *„[p]od pojem ‚trestnost činu‘ užitý v čl. 40 odst. 6 Listiny spadá i hmotněprávní úprava zániku trestní odpovědnosti a odpovědnosti za přestupek včetně promlčení trestní odpovědnosti a zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby.“*). Ústavní soud tak mj. konstatoval, že *„§ 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky přikazuje užít úpravu promlčení odpovědnosti za přestupky dle zákona o odpovědnosti za přestupky i na činy spáchané před účinností tohoto zákona. Úprava promlčení odpovědnosti za přestupek tvoří součást vymezení trestnosti ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny, s nímž je napadená zákonná úprava v rozporu, jelikož směřuje k ústavně reprobovanému výsledku v podobě užití pozdější úpravy trestnosti, která je v neprospěch obviněného. Z tohoto důvodu je § 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou první Listiny.“*
30. S ohledem na výše uvedené proto soud dospívá k závěru, že i kdyby snad bylo možné akceptovat myšlenku, že žalovaný po 3. 7. 2017 postupoval dle nové, pro žalobce nepříznivější úpravy (§ 112 odst. 2 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky), tyto úvahy pozbývají relevance nejpozději zrušením příslušného ustanovení (jeho části) citovaným nálezem Ústavního soudu. V případě postupu dle zákona o odpovědnosti za přestupky (v uvedeném smyslu) by se totiž jednalo o postup dle zákona, který byl pro neústavnost zrušen. Krajskému soudu by tak nezbyvalo, než přezkoumávané rozhodnutí žalovaného zrušit i z tohoto důvodu. K tomu zdejší soud odkazuje na např. na rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2003, č. j. 7 A 146/2001-29, publikovaný pod č. 2/2003 Sb. NSS, z něhož vyplývá, že zruší-li Ústavní soud některé ustanovení zákona pro jeho neústavnost, odpovídá principu oprávněného očekávání, aby soud v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí správního orgánu, které se o ně opírá. Při přezkoumání zákonnosti rozhodnutí proto správní soud není vázán ustanovením takto zrušeného zákonného ustanovení, ale musí dbát nálezu Ústavního soudu; v takovém případě není rozhodující, že napadené rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno ještě před tím, než Ústavní soud zákonné ustanovení zrušil. Nezákonnost napadeného rozhodnutí pak správní soud zpravidla shledá v rozporu s předpisem vyšší právní síly, totiž s Ústavou. O otázce rozporu zákona s Ústavou si soud ve správním soudnictví nemůže učinit úsudek sám, a to tím spíše, byl-li zákon zrušen v řízení, které správní soud v obdobné věci sám svým návrhem u Ústavního soudu vyvolal.

31. Soud pak pro úplnost dodává dvojí. Za prvé sice Ústavní soud svým nálezem zrušil toliko větu první § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupek (otázka ústavnosti věty druhé tohoto ustanovení je předmětem řízení vedeného u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 4/20), nicméně s ohledem na nosné důvody tohoto nálezu nepovažuje zdejší soud za možný ani eventuální (shora naznačený) postup dle věty druhé § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Tím by bylo akceptováno „obživnutí“ již uplynulší jednorozhodnutí subjektivní lhůty dle § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce, tedy uplatnění nepřipustné pravé retroaktivity (srov. bod 39. nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19; shodně i bod 12. odlišného stanoviska k předmětnému nálezu, dle kterého disjunktivní soudci uvádějí: *„Shodujeme se proto s názorem většiny pléna potud, že promlčecí doby, které již došly, nelze znovu otevřít.“*).
32. Za druhé soud nepovažuje opět s ohledem na citovaný nálezu Ústavního soudu přípustný ani výklad, že by snad žalovaný mohl postupovat dle úpravy § 36 odst. 2 zákona o inspekci práce ve znění účinném po 31. 12. 2014; dle něho *„[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm správní orgán nezačal řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán“*. I v tomto případě by totiž docházelo k aplikaci pozdější a pro žalobce z hlediska trestnosti nepříznivější právní úpravy.

VI. Závěr a náklady řízení

33. Krajský soud v Brně tak z výše uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.); v dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný po zrušení svého rozhodnutí Nejvyšším správním soudem nemohl vycházet z toho, že snad „obživla“ již uplynulší jednorozhodnutí subjektivní lhůta, po níž dochází k zániku odpovědnosti za správní delikt, ani z toho, že by nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky disponoval nějakou další lhůtou, v níž by mohl o správním deliktu (dle pozdější terminologie přestupku) žalobce rozhodovat. V tomto směru žalovanému v dalším řízení nezbyde než ze shora uvedených důvodů řízení zastavit. Soud dodává, že s ohledem na důvody tohoto rozsudku již bylo nadbytečné zabývat se dalšími otázkami, které byly nastoleny v posuzované žalobě.
34. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na

náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

35. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobcova advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) a dva režijní paušály, a to ve výši $2 \times 3\,100$ Kč a 2×300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 4 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. Protože advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 428 Kč, odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. dubna 2020

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu